

<https://hstryres.uz/journal/index.php/makro>

2026, № 1 (13)

ISSN-3030-3761

ТАРИХИЙ ТАДҚИҚОТЛАР
Илмий журнали

ИСТОРИЧЕСКИЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
Научный журнал

HISTORICAL RESEARCHES
Scientific journal

ТОШКЕНТ-2026

Бош муҳаррир:
Главный редактор:
Chief Editor:

Юнусова Хуршида Эркиновна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети

Бош муҳаррир ўринбосори:
Заместитель главного редактора:
Deputy Chief editor:

Шакиров Иляс Рахимзянович
т.ф.ф.д., (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ
РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ
EDITORIAL BOARD

Сагдуллаев Анатолий Сагдуллаевич
тарих фанлари доктори, профессор, Академик
Ўзбекистон Миллий университети
Сулейманов Рустам Хамидович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Муминов Алишер Гаффарович
Сиёсий фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Зуев Андрей Сергеевич
тарих фанлари доктори, профессор
Новосибирск Давлат университети
Ишанхуджаева Замира Райимовна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Кобзева Ольга Петровна
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулов Ахмад Баймаҳаматович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Габриэльян Софья Ивановна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Убайдуллаева Барно Машрабжоновна
тарих фанлари доктори, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Очилдиев Файзулла Бобоқулович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Саидбобоев Зокиржон Абдукаримович
тарих фанлари доктори, профессор
Ўзбекистон Миллий университети
Азизов Илдар Рафаэлевич
Сиёсий фанлари доктори (DSc), доцент
Бизнес ва тадбиркорлик Олий мактаби

Гаффоров Шокир Сафарович
тарих фанлари доктори, профессор
Самарқанд давлат университети
Сиддиков Равшан Бердимуратович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Тухтабеков Козимбек Азимбекович
тарих фанлари номзоди, доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Бабабеков Акбар Давурбаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Ўзбекистон Миллий университети
Бахранов Шерзод Таштурсунович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD)
Жамоат ҳафсизлиги университети
Алиазарова Дилдора Валишеровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Холиқулова Шахноза Боймуҳамматовна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Навоий Давлат педагогика институти
Нормуродов Дилмурод Раҳматуллаевич
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Абдулаева Нигора Санжаровна
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Америка технологиялар университети
Тоғаев Жасур Эркинович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Усаров Умид Абдумавлянович
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети
Эшқувватов Бобир Валикул ўғли
тарих фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD), доцент
Ўзбекистон Миллий университети

Контакт редакции журнала
Город Ташкент, улица Мирзо Голиба,
Исторический факультет
Национального Университета
Узбекистана имени Мирзо Улугбека
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Тел: +998900382203

Contact Editors of journal
Tashkent city, street of Mirzo Golib,
Faculty of history of the National
university of Uzbekistan named after
Mirzo Ulugbek
Web: <https://hstryres.uz/journal/>
E-mail: I.Shakirov91@mail.ru
Phone: +998900382203

МУНДАРИЖА / СОДЕРЖАНИЕ / CONTENT

1	Abdurasilov Shoxrux Raupovich	5
	OʻRTA ASPLARDA TOSHKENTNING IJTIMOIIY-SIYOSIY VA ETNIK TARIXI	
2	Abdunosirova Ozodaxon Botirjon qizi	14
	SHOHRUX MIRZONING ILMIY VA IJODIY FAOLIYATIGA DOIR	
3	Акбоева Зебинисо Джалолиддиновна	19
	ЯНГИ ИҚТИСОДИЙ СИЁСАТИНИНГ ТУРКИСТОНДА ЖОРИЙ ҚИЛИНИШИ ВА УНИНГ ОҚИБАТЛАРИ	
4	Begimqulova Laylo Mashrabovna	23
	AMIR TEMUR DAVLAT BOSHQARUVIDA OLIY MASLAHAT KENGASHINING FAOLIYATI	
5	Begimqulova Laylo Mashrabovna	28
	AMIR TEMUR TAMONIDAN MARKAZLASHGAN DAVLAT ASOSLARINING YARATILISHI	
6	Гаффоров Шокир Сафарович	35
	ПОЛИТИКА ЗАСЕЛЕНИЯ ТУРКМЕНСКИХ ТЕРРИТОРИЙ РОССИЙСКИМИ ПЕРЕСЕЛЕНЦАМИ В КОЛОНИАЛЬНЫЙ ПЕРИОД	
7	Дусчанов Расулжон Рахимбердиевич	43
	ЎЗБЕКИСТОНДА МОЛИЯ ТИЗИМИ ТАРИХИ	
8	Ernazarov Shermuhammad Eshbekovich	49
	TARIX, TARAQQIYOT VA MILLIY GʻOYA	
9	Fayzrahmanova Zarina Ildarovna	58
	SHAYBONIYLAR SULOLASI DAVRIDA BUXORO XONLIGI	
10	Исмоилова Парвина Хамиджон кизи	66
	ВОПРОС ОБ УЧРЕЖДЕНИИ СИСТЕМЫ КРЕДИТОВАНИЯ В ТУРКЕСТАНСКОМ КРАЕ (НА МАТЕРИАЛАХ ТУРКЕСТАНСКОГО СБОРНИКА)	
11	Ишанходжаева Замира Райимовна., Махкамова Рано Аловиддин кизи	72
	ЎЗБЕКИСТОН МИЛЛИЙ УНИВЕРСИТЕТИ (ЎОДУ) ИККИНЧИ ЖАҲОН УРУШИ ЙИЛЛАРИДА	
12	Кобзева Ольга Петровна	81
	В ПАМЯТЬ ОБ УЧЕНОМ	
13	Mamajonov Soyibjon Xalilovich	86
	“SHARQ KUTUBXONASI” ASARIDA AMIR TEMURNING DASHT YURISHI MASALASINING OʻRGANILISHI	
14	Maxamova Shahlo Anatoliyevna	91
	CHIGʻATOY ULUSI MUSTAQILLIK DAVRI (1306-1346)NING ARABIY MANBALARDA AKS ETISHI	
15	Norbekov Suhrob Farxod oʻgʻli	98
	SHARQIY SLAVYAN DIASPORASINING IJTIMOIIY - SIYOSIY FAOLLIGI (USTUNLIGI): TURKISTON ASSR (1918-1924 YILLAR)	
16	Ochilova Dilobar Joʻraqulovna	108
	MOʻGʻULLAR IMPERIYASINING SHAKLLANISHI DAVRI MASALASIDA SHARQ MANBALARNING QIYOSIY TAHLILI	
17	Qitaybekov Azizbek Kenesbek oʻgʻli	114
	1970-YILLARDA QORAQALPOGʻISTON FUQARO AVIATSIYASINING XALQ XOʻJALIGIDAGI OʻRNI: ARXIV Hujjatlari TAHLILI	
18	Qodirova Mavluda Mirzaraximovna	120
	QURBONJON DODXOHNING IQTISODIY SIYOSATI	
19	Qoraboyev Sherzodbek Raximovich	125
	MASJIDLAR FAOLIYATIDA MILLIY URF-ODATLAR VA DINIY QADRIYATLAR UYGʻUNLIGI (FARGʻONA VODIYSI TAJRIBASI ASOSIDA)	

20	Tolibjonov Azizjon Tolibjonovich SULTON TAKASHNING IROQ SALJUQIYLARI VA ABBOSIYLAR XALIFALIGI BILAN SIYOSIY MUNOSABATLARI TARIXI	130
21	Turdaliyev Abduhilol Zohidjon o‘g‘li CHIG‘ATOY ULUSI VA ELXONIYLAR DAVLATI O‘RTASIDAGI SIYOSIY KURASHLAR	139
22	Худойкулов Урал Каримович ЎЗБЕКИСТОННИНГ ЖАНУБИЙ ВИЛОЯТЛАРИДА ЕНГИЛ ВА ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИДАГИ ЎЗГАРИШЛАР ВА МУАММОЛАР	149
23	Хо‘jamberdiyev Ma‘murjon Mirkomil o‘g‘li TEMURIYLAR DAVRI TABIBLARI VA ULARNING KUNDALIK HAYOTI	156
24	G‘ulomov Ilhomjon Komiljonovich 1920-YILDA O‘TKAZILGAN AHOLINI RO‘YXATGA OLISH TADBIRINING ROSSIYA UCHUN IQTISODIY AXAMIYATI (TURKISTON ASSR MISOLIDA)	163

Qitaybekov A. K.

«O‘zbekiston va Qoraqalpog‘iston tarixi» kafedrası assistent-o‘qituvchi

Qoraqalpoq davlat universiteti

azizbekqitaybekov@gmail.com

1970-YILLARDA QORAQALPOG‘ISTON FUQARO AVIATSIYASINING XALQ XO‘JALIGIDAGI O‘RNI: ARXIV HUJJATLARI TAHLILI

ANNOTATSIYA

Maqolada 1960–1970-yillarda O‘zbekiston, xususan Qoraqalpog‘istonda fuqaro aviatsiyasining rivojlanishi, uning xalq xo‘jaligidagi ko‘p tarmoqli ahamiyati tahlil qilingan. Statistik ma’lumotlar asosida aviatsiya transporti qishloq xo‘jaligi, geologiya, neft-gaz qidiruv ishlari, tibbiy xizmat, pochta va yo‘lovchi tashishda keng qo‘llangani ko‘rsatib berilgan. Tadqiqot natijalari fuqaro aviatsiyasining hududiy iqtisodiy taraqqiyotdagi muhim o‘rnini ilmiy asoslab beradi.

Kalit so‘zlar: Fuqaro aviatsiyasi, Qoraqalpog‘iston, xalq xo‘jaligi, transport, qishloq xo‘jaligi, aeroport, samolyot, iqtisodiy rivojlanish.

KIRISH

Mamlakatimiz fuqaro aviatsiyasi xalq xo‘jaligining ko‘p maqsadli, tez rivojlanayotgan tarmog‘idir.

Havo transporti mamlakatning iqtisodiy hayotida va hozirgi vaqtda mamlakatning barcha hududlarida ommaviy transport turi sifatida, magistral yo‘nalishlarda esa yo‘lovchi transportining asosiy turi sifatida tobora muhim ahamiyat kasb etmoqda. Tezkor aloqada havo transportining ulkan afzalliklari uning rivojlanish sur‘atlarini ham belgilab berdi.

1970-yillarda havo transportining texnik rekonstruksiyasi aloqa tezligi, yuk ko‘tarish qobiliyati, yo‘lovchi sig‘imi va xalq xo‘jaligida qo‘llanilishining xilma-xilligini keskin oshirishni ta‘minlamoqda.

Havo transportining boshqa transport turlariga nisbatan asosiy ustunligi yuk tashish tezligining yuqoriligi bo‘lib, bu jamiyat vaqtini sezilarli darajada tejashni ta‘minlaydi. Ushbu tejamkorlik havo transportining xalq xo‘jaligi samaradorligidagi eng muhim mezondir.

TADQIQOTNING ASOSIY NATIJALARI

Fuqaro aviatsiyasi har yili yuz minglab tonna pochta va yuklarni tashiydi. Yuklarning o‘z vaqtida va but holda yetkazib berilishi ta‘minot va tovar aylanmasi bo‘yicha davlat rejasining bajarilishini, pochta esa mamlakatdagi ishbilarmonlik, madaniy va shaxsiy aloqalarni ta‘minlaydi.

Yuk aylanmasining umumiy hajmidagi ulushi uncha katta bo‘lmasa-da, havo transportida yuk tashishning o‘ziga xos xususiyatlari uni xalq xo‘jaligi uchun iqtisodiy jihatdan samarali qiladi [1, B-91].

1970-yillardan boshlab havo liniyalariga yangi avlod reaktiv samolyotlari chiqarildi: Il-62, Tu-134, Tu-154, Yak-40, Tu-144 reyslarini amalga oshiradi. Il-86 va Il-76 sinov reyslarini amalga oshirmoqda.

Sovet fani va texnikasining yangi yutuqlari bo'lgan gaz turbinali dvigatelli Mi-10, Mi-8, Mi-6, Mi-2, Ka-26 vertolyotlaridan keng foydalanilmoqda.

Fuqaro aviatsiyasining faoliyati transport tashuvlari bilan cheklanmaydi. Fuqaro aviatsiyasi ko'p maqsadli soha bo'lib, xalq xo'jaligining ko'plab tarmoqlariga xizmat ko'rsatishda faol ishtirok etadi.

Aviatsiyaning xalq xo'jaligida qo'llanilishi mamlakat iqtisodiyotini yanada rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Hozir uning yordamida o'n millionlab gektar ekin maydonlari, yaylovlar, bog'lar va uzumzorlarga ishlov berilmoqda, o'simliklarni zararkunandalar va kasalliklardan aviakimyoviy himoya qilish, kemiruvchilar va begona o'tlarga qarshi kurashish, mineral o'g'itlar solish, mexanizatsiyalashgan terimdagi g'o'za barglarini olib tashlash amalga oshirilmoqda.[1, B-92]

1967-yilning IV choragida boshqaruv aeroportlaridan muntazam parvozlarning amalga oshirilishi quyidagicha taqsimlandi (%):

Toshkent-71,4	Nukus-86,8	Samarqand-69,4	Qo'qon-71,5	Namangan-61,6	Buxoro-81,2
Urganch-94,2	Termiz-72,4	Farg'ona-77,4	Andijon-73,0	Qarshi-81,1	Navoiy-88,5
Tomdi-93,8	To'rtkul-95,4	Qo'ng'irot-84,1	Muynoq-85,5	Sergeli-47,4	

1972-yildan boshlab Toshkent, Samarqand, Buxoro, Aralsk, Aqto'be, Ashxobod shaharlariga reyslarni Nukusning №162-uchish aviaotryadining ekipajlari olib boradigan bo'ldi. Bu yillari №162-uchish otryadi uchun yuqori malakali uchuvchilarni tayyorlashda Toshkentning tajribali uchuvchi-instruktorlari Lisov G. S., Shamansurov, Talibovlar sezilarli yordam berdi [2, B-23].

Misol uchun: 1977-yilda Nukus aviakorxonasi quyidagilarni amalga oshirdi:

- Qishloq xo'jaligiga aviatsiya xizmati ko'rsatish bo'yicha - 12 500 soat (648 000 gektar).
- Qishloq xo'jaligi zararkunandalariga qarshi kurashish bo'yicha - 366 ming gektar.
- Defoliatsiya - 95 ming gektar.
- Geologiya, gaz va neft sanoatiga xizmat ko'rsatish - 19 500 soat.
- Tibbiy xizmat - 700 soat.
- 2700 tonna yuk va 34 ming yo'lovchi tashildi.

Dalalarga aviatsiya yordamida kimyoviy ishlov berish qishloq xo'jalik ekinlari hosildorligini yiliga bir necha o'n million pudga oshirish imkonini beradi. Qishloq xo'jaligi ishlaridan tashqari, havo tasvirlari aviatsiyasi, o'rmon xo'jaligi, gaz, neft qazib olish, baliq sanoati, qurilish, geodeziya va kartografiya, aholiga tibbiy xizmat ko'rsatishda keng qo'llaniladi. Maxsus jihozlangan samolyot va vertolyotlar

yordamida foydali qazilmalarni qidirish ishlari keng ko‘lamda olib borilmoqda. Faqat kosmik stansiyalar va sun‘iy yo‘ldoshlarga aerosuratlar masshtabida raqobatlasha oladi [3, B-23].

Fuqaro aviatsiyasi ko‘plab muhim vazifalarni amalga oshiradi va xalq xo‘jaligini rivojlantirishga katta hissa qo‘shadi.

Aviatsiya texnikasining gurrakab rivojlanishi bilan bir qatorda yangi aerovokzallar va qo‘nish yo‘laklari qurish masalalariga katta e‘tibor berilmoqda, bu haqda 1976-yilgi syezd qarorida alohida qayd etilgan.

Barcha ma‘lumotlarga ko‘ra, havo transporti mazkur davrda yer usti vositalari va inshootlarining rivojlanishidan ancha ilgari lab ketganligi, o‘sha davrda yerda xizmat ko‘rsatish madaniyatini oshirishni birinchi navbatdagi vazifa qilib qo‘ymoqda.

1978-yil O‘zbekiston poytaxti Toshkent shahrida zamonaviy aerovokzal foydalanishga topshirildi. Buxoro va Nukus shaharlarida eng zamonaviy samolyotlarni qabul qila oladigan aerovokzal majmualarini qurish ishlari olib borilmoqda.

Ko‘plab, hatto kichik shaharlarda ham beton qoplamali uchish-qo‘nish yo‘laklari qurilmoqda, yo‘lovchilar uchun aerovokzallar, pavilonlar va mehmonxonalar qurilmoqda [4, B-171].

Aloqa, radionavigatsiya va samolyotlarni boshqarish vositalari modernizatsiya qilindi, aerodrom va tijorat xizmatlarini mexanizatsiyalashning mukammal va samarali vositalari joriy etildi, hududlar obodonlashtirildi, ularga kirish yo‘llari yaxshilandi.

Mamlakatning ko‘pgina shaharlarida zamonaviy talablar darajasida jihozlangan shahar havo aloqasi agentliklari ochildi yoki kengaytirildi. Aeroflot umumiy transport tizimining barcha bo‘g‘inlarining rentabelli ishlashi aviatsiya infratuzilmasini yanada rivojlantirish va mustahkamlash uchun jamg‘armalarni ko‘paytirishga yordam beradi.

1971-1975-yillarda fuqaro aviatsiyasi ishining asosiy natijasi shundan iborat bo‘ldiki, mamlakat aholisi va xalq xo‘jaligining aviatashuvlarga bo‘lgan ehtiyojini to‘liq qondirish yo‘lida oldinga muhim qadam qo‘yildi. To‘qqizinchi besh yillik ish hajmi, samolyot va vertolyotlarni xalq xo‘jaligida qo‘llash ko‘lami, kapital qurilish hajmi va aviatorlar farovonligini oshirish bilan bog‘liq ijtimoiy vazifalarni hal qilish bo‘yicha misli ko‘rilmagan bo‘ldi.

Havo transporti haqiqatan ham ommaviy bo‘lib qoldi. XX asrning 70-yillarida undan mamlakatimizning deyarli har uchinchi aholisi, olis magistral yo‘nalishlarda esa har to‘qqiz yo‘lovchidan sakkiztasi foydalanmoqda.

Har yili yarim milliardga yaqin odam havo transportidan foydalanadi. Umumiy yo‘lovchilar oqimida (mintaqalararo tashuvlarda) aviatsiyaning ulushi qariyb 27 foizni tashkil etadi. Bu avtomobil transporti ulushidan taxminan 1,5 barobar, daryo transportidan qariyb 19 barobar, dengiz transportidan 54 barobar ko‘pdir [4, B-172].

Bundan tashqari, yangi texnologiyalardan foydalanish, tashishlarni boshqarish jarayonlarini va texnologik jarayonlarni avtomatlashtirishga alohida e‘tibor qaratiladi, bu esa o‘ninchi besh yillikda transport ishining samaradorligini oshiradi.

transport vositalaridan foydalanishni yaxshilash, vagonlar, kemalar va avtomobillarning yuk va texnik operatsiyalarda turib qolishini kamaytirish, ularning yuk ko'tarish va sig'imidan to'laroq foydalanish, bo'sh yurishlarni qisqartirish chora-tadbirlarini amalga oshirish;

transport vositalarining yuk ko'tarish va sig'imini oshirish, bo'sh yurishlarni qisqartirish;

noratsional tashishlarni bartaraf etish, har bir transport turidan yaxshiroq foydalanish zarurligini hisobga olgan holda yuk tashishning optimal sxemalarini ishlab chiqishni davom ettirish. ta'minot va sotish organlarining, shuningdek yuk jo'natuvchilarning yuk oqimlari normativ yo'nalishlari sxemalariga rioya qilishlari uchun javobgarligini oshirish [4, B-9].

O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy Komiteti va oblast partiya komiteti, Respublika hukumatining doimiy yordami tufayli. O'zbekistonda Qoraqalpog'iston xalq xo'jaligi va aholisiga xizmat ko'rsatishni yaxshilash bo'yicha to'qqizinchi besh yillikda fuqaro aviatsiyasi yanada rivojlandi.

•Shu vaqt ichida Toshkentda yangi aerovokzal majmuasi foydalanishga topshirildi;

•Namangan, Qo'qon, Urganch, Termiz va Qo'ng'iro't shaharlarida uchish-qo'nish yo'laklari qurildi va rekonstruksiya qilindi.

•Samarqand, Urganch va Mo'ynoqda yangi aerovokzallar ishga tushirildi, Andijon, Termiz va Jizzaxda yangi aerovokzallar qurilmoqda.

•Toshkent aviatsiya otryadida Il-62, Samarqandda An-24, Nukusda Yak-40 samolyotlari, Qo'qonda Ka-26 vertolyotlaridan foydalanilmoqda.

• "Sirena" avtomatlashtirilgan joylarni band qilish tizimi joriy etildi, barcha aviakorxonalarda aviateknika nuqsonsiz xizmat ko'rsatish tizimi amalga oshirildi [5, B-10].

O'zbekiston Kompartiyasi Markaziy Komiteti va O'zbekiston SSR Ministrlar Sovetining 1975-yil 9-noyabrda "Xalq xo'jaligi va aholining yuk tashishga ortib borayotgan ehtiyojlarini qondirish uchun O'zbekiston grajdan aviatsiyasini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" gi Qarori qabul qilinishi aviatorlarga ko'rsatilayotgan doimiy g'amxo'rlik va e'tiborning yana bir dalilidir.

Ushbu Qarorda quyidagilarga alohida e'tibor qaratilgan:

- aviakorxonalarni birinchi darajali aviatsiya texnikasi bilan jihozlash;
- aeroportlarni qurish va rekonstruksiya qilish;
- aviatsiya xodimlari uchun qulay shart-sharoitlar yaratish.

Chunonchi, To'rtko'lda 1977-1978-yillar davomida soatiga 50 yo'lovchi o'tkazish quvvatiga ega bo'lgan yangi aerovokzal quriladi. Qo'ng'iro't aeroportida qo'nish tizimi va aerovokzal quriladi. Shuningdek, Gaz sanoati vazirligi kuchlari bilan Qoraqalpog'iston, To'le va Qoraqalpog'iston posyolkasida "Yak-40" samolyotlarini qabul qilish uchun sun'iy uchish-qo'nish yo'lagini qurish masalasi hal qilinmoqda.

Parvozlarning to'liq xavfsizligini ta'minlash, shuningdek, har bir reys, texnik xizmat ko'rsatish, ta'mirlash, qurilish, aviatsiya mutaxassislarini tayyorlash bo'yicha ilmiy ishlanmalar sifatiga e'tibor qaratish zarur.

Nukus aviakorxonasida to‘qqizinchi besh yillikda samaradorlik va sifatni oshirish bo‘yicha keng ko‘lamli ishlar amalga oshirildi. Zamonaviy Il-14 va Yak-40 samolyotlarining joriy etilishi tashish tuzilmasini sezilarli darajada yaxshiladi, ularning o‘rtacha uzoqligini oshirdi [6, B-11].

XULOSA

1970-yillarda O‘zbekiston fuqaro aviatsiyasi transport tizimining eng muhim tarmoqlaridan biriga aylandi. Uning tezligi, ko‘p tarmoqli qo‘llanilishi va infratuzilma rivoji mamlakat iqtisodiy hayotida strategik ahamiyat kasb etdi. Davlat siyosati, yangi samolyot va vertolyotlarning joriy etilishi, aerovokzal va aeroportlarning kengayishi aviatsiyani xalq xo‘jaligining asosiy tayanch sohalaridan biriga aylantirdi.

FOYDALANILGAN MANBA VA ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Qoraqalpog‘iston Respublikasi markaziy davlat arxivi. P-551-jamg‘arma, 2-ro‘yxat, 3472-yig‘ma jild, 91-92-varaq.
2. Елмуратов Ы., Гришанович А. “Қарақалпақстанда ҳаёа транспортының пайда болыуы ҳәм раўажланыуы тарийхынан”. Нукус., «Билим», 1998, 23-б.
3. O‘zbekiston Milliy arxivi. P-2172-jamg‘arma, 2-ro‘yxat, 1722-yig‘ma jild, 23-24-varaq.
4. Qoraqalpog‘iston Respublikasi markaziy davlat arxivi. P-551-jamg‘arma, 2-ro‘yxat, 3550-yig‘ma jild, 171-172-varaq.
5. Qoraqalpog‘iston Respublikasi markaziy davlat arxivi. P-551-jamg‘arma, 2-ro‘yxat, 3411-yig‘ma jild, 9-10-varaq.
6. O‘zbekiston Milliy arxivi. R-2172-jamg‘arma, 2-ro‘yxat, 1722-yig‘ma jild, 354-varaq

Кытайбеков А. К.

Стажёр-преподаватель кафедры «История Узбекистана и Каракалпакстана»

Каракалпакский государственный университет

azizbekqitaybekov@gmail.com

РОЛЬ ГРАЖДАНСКОЙ АВИАЦИИ КАРАКАЛПАКСТАНА В НАРОДНОМ ХОЗЯЙСТВЕ В 1970-Е ГОДЫ: АНАЛИЗ АРХИВНЫХ ДОКУМЕНТОВ

АННОТАЦИЯ

В статье рассматривается развитие гражданской авиации в Узбекистане и Каракалпакстане в 1960–1970-е годы и её многоотраслевая роль в народном хозяйстве. На основе статистических данных показано широкое применение авиации в сельском хозяйстве, геологии, нефтегазовой разведке, медицинских услугах, почтовой связи и пассажирских перевозках. Полученные результаты подтверждают важное значение гражданской авиации в региональном экономическом развитии.

Ключевые слова: Гражданская авиация, Каракалпакстан, народное хозяйство, транспорт, сельское хозяйство, аэропорт, самолёт, экономическое развитие.

Kitaybekov A. K.

Trainee-teacher at the department of «History of Uzbekistan and Karakalpakstan»

Karakalpak state university

azizbekqitaybekov@gmail.com

THE ROLE OF CIVIL AVIATION IN THE NATIONAL ECONOMY OF KARAKALPAKSTAN IN THE 1970S: ANALYSIS OF ARCHIVAL DOCUMENTS

ABSTRACT

The article analyzes the development of civil aviation in Uzbekistan, particularly in Karakalpakstan, during the 1960s–1970s, and its multifunctional role in the national economy. Based on statistical data, it highlights the wide use of aviation in agriculture, geology, oil and gas exploration, medical services, postal communication, and passenger transportation. The findings demonstrate the crucial role of civil aviation in regional economic development.

Keywords: Civil aviation, Karakalpakstan, national economy, transport, agriculture, airport, aircraft, economic development.